

Sygn. akt VIII U 1106/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Anna Capik-Pater
Protokolant:	Ewa Grychtol

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2019 r. w Gliwicach

sprawy R. P. (P.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania R. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 31 maja 2017 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater

Sygn. akt VIII U 1106/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 31 maja 2017 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. działając na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu R. P. prawa do przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a tejże ustawy, gdyż nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru okazał się niższy niż 250%. W tej samej decyzji organ rentowy odmówił również ubezpieczonemu prawa do przeliczenia emerytury zgodnie z art. 110 ustawy emerytalnej, ponieważ nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł jedynie 227,92% i okazał się niższy od poprzedniego, który wyniósł 342,53%.

Z powyższą decyzją nie zgodził się ubezpieczony. Wniósł odwołanie, w którym domagał się jej zmiany poprzez przeliczenie świadczenia emerytalnego. Twierdził, że nie może ponosić ujemnych konsekwencji obowiązujących w latach minionych przepisów pozwalających na nieprzechowywanie dokumentacji dotyczącej uzyskiwanych zarobków i wynikających z tego składek na ubezpieczenie społeczne.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony R. P. urodził się (...)

Pracował w KWK (...) w K. od 20 lipca 1958 r. do 25 czerwca 1991 r., z tym że od 2 lipca 1958 r. do 23 sierpnia 1958 r. jako pomocnik ślusarza na powierzchni, od 20 października 1959 r. do 30 listopada 1966 r. jako ślusarz pod ziemią, od 1 grudnia 1966 r. do 15 stycznia 1973 r. jako cieśla szybowy pod ziemią, od 16 stycznia 1973 r. do 31 lipca 1977 r. jako maszynista wyciągowy na głównych szybach zjazdowych wydobywczych pod ziemią, od 1 sierpnia 1977 r. do 31 sierpnia 1978 r. jako dozorca urządzeń maszyn. pod ziemią, od 1 września 1978 r. do 28 lutego 1980 r. jako sztygar zmianowy oddziału urządzeń szybowych pod ziemią, od 1 marca 1980 r. do 25 czerwca 1991 r. jako sztygar oddziałowy oddziału straży pożarnej pod ziemią.

Decyzją z 10 czerwca 1991 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej od 1 kwietnia 1991 r. Wypłatę świadczenia rozpoczęto od 1 czerwca 1991 r., bowiem dopiero w tym miesiącu ubezpieczony rozwiązał stosunek pracy. Do ustalenia wysokości świadczenia przyjęto wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 3 lat, tj. od stycznia 1984 r. do grudnia 1986 r., który wyniósł 342,53% i został następnie ograniczony do 250%.

Po przyznaniu emerytury górniczej, ubezpieczony pracował w Wytwórni (...) w U. jako pracownik magazynowy od 1 kwietnia 1992 r. do 31 sierpnia 1992 r.

W dniu 23 maja 2017 r. ubezpieczony wniósł o przeliczenie emerytury w myśl art. 110 i 110a ustawy emerytalnej.

Zaskarżoną decyzją z dnia 31 maja 2017 r. organ rentowy odmówił ubezpieczony prawa do spornego świadczenia z przyczyn wyżej wskazanych.

W trakcie toczącego się postępowania Sąd dopuścił dowody z opinii głównej i uzupełniającej biegłego z zakresu emerytury i rent Z. T., któremu zlecił odtworzenie wynagrodzenia ubezpieczonego za nieudokumentowane okresy w dwóch wariantach z uwzględnieniem złożonych pasków zarobkowych za okres od października 1975 r. do kwietnia 1976 r., tj. w wariancie, że ubezpieczony pracował jako cieśla, ślusarz i maszynista przez 3 niedziele w miesiącu oraz, że będąc zatrudnionym na tych stanowiskach nie pracował 3 niedziel w miesiącu.

Nieudokumentowany okres to lata 1968-1976. Za lata 1960-1967 przyjęto dane z legitymacji ubezpieczeniowej, a za lata 1978-1991 z druków rp-7.

Okres	Kategoria zaszeregowania	Stawka w złotych	Dodatek	Karta Górnika	Uwagi	
od	miesięczna	na dniówkę	funkcyjny			
1968-01-01	XIII kat., poz. 29		76.00		20 % od września 1964 roku. okres prac ponad 5 lat- ustalone na podstawie Uchwały Rady Ministrów z	Stanowisko: cieśla szybowy pod ziemią

					dnia 30 listopada 1949 roku w sprawie szczególnych przywilejów dla górników w górnictwie węglowym "Monitor Polski nr A-I00poz.l 175" oraz biorąc pod uwagę p 14 załącznika nr 1 do ZUP z 1957 roku.	
I 1968-12-01	VI kat.		118.00			
1973-01-16	poz. 38	2 550.00			20% okres pracy ponad 5 lat - ustalone na podstawie Uchwały Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1949 roku w sprawie szczególnych przywilejów dla górników w górnictwie węglowym "Monitor Polski nr A-100 poz. 1175"	Stanowisko: maszynista wyciągowy na głównych szybach zjazdowo-wydobywczych pod ziemią
					Od 01.01.1974r. 25% naliczane w podwójnej wysokości miesięcznie na podstawie uchwały Rady Ministrów nr	

					230/74 z dnia 27.09.1974r. - okres pracy ponad 10-20 lat	
1975-01-01	kat. 13	4 300,00			25% naliczane w podwójnej wysokości miesięcznie na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 230/74 z dnia 27.09.1974r. - okres pracy ponad 10-20 lat	
1976-08-01	kat. 14	4 600.00				
1977-08-01	kat. 13	4 300.00		600.00	Stanowisko: dozorca urządzeń maszyn pod ziemia	

W nieudokumentowany okresie pracy w KWK (...) ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze, Kartę Górnika, deputat węglowy, dodatek za niedziele i święta (w I wariantcie).

Okres	Dodatek za pracę w niedziele i święta (doliczany w 1 wariantcie)	Deputat węglowy	
od	stawka godzinowa do dodatku	podstawa	
1968-01-01	9,50	100 % dodatku wg art. 17 Zbiorowego Układu Pracy dla pracowników fizycznych i umysłowych zatrudnionych w	Ilość 8 ton / rok. Cena za 1 tonę , węgla od 1968 do 1970 roku - 500zł a od 1971 roku - 550zł.

		zakładach pracy Ministerstwa Górnictwa i Energetyki obowiązujący od 1 kwietnia 1957 roku Od 01.01.1975r. 100% dodatku wg art. S Układu Zbiorowego Pracy dla Przemysłu Węglowego z. dnia 1 stycznia 1975 roku. W całym okresie zgodnie ze zleceniem biegły doliczy dodatek w 1 wariantie w ilości 3 niedziele po 8 godzin co daje 24godziny	8 ton/rok zgodnie z art. 21 Zbiorowego Układu Pracy dla pracowników fizycznych i umysłowych zatrudnionych w zakładach pracy Ministerstwa Górnictwa i Energetyki obowiązujący od 1 kwietnia 1957 roku oraz z załącznikiem nr 41 do Układu Zbiorowego Pracy dla Przemysłu Węglowego obowiązującego od 01.01.1975 roku
1968-12-01	14,75		
1973-01-16	12,75		
1975-01-01	21,50		
1976-08-01	23,00		
1977-08-01	21,50		

Dodatek za pracę w niedziele i święta - tylko w wariantie 1 doliczone zostały 3 niedziele po 8 godzin. Do 31.12.1974r. 100 % dodatku ustalone było wg art. 17 Zbiorowego Układu Pracy dla pracowników fizycznych i umysłowych zatrudnionych w zakładach pracy Ministerstwa Górnictwa i Energetyki obowiązujący od 1 kwietnia 1957 roku a od 01.01.1975r. 100 % dodatku wg art. 8 Układu Zbiorowego Pracy dla Przemysłu Węglowego z dnia 1 stycznia 1975 roku.

W badanym okresie podstawy wymiaru składek nie stanowiły wypłaty z funduszu zakładowego (indywidualne nagrody roczne tzw. trzynastki i czternastki). Z uwagi na powyższe wynagrodzenia tzw. trzynastki i czternastki nie zostały ujęte w wyliczeniach i kwotach stanowiących podstawę wymiaru składek. Uwzględniono jedynie pewne wynagrodzenia, czyli takie, jakie bezwzględnie wynikają z angaży i przeszeregowań oraz przepisów branżowych i układów zbiorowych pracy. Tym samym nie wliczono do wynagrodzeń, ze względu na brak dokumentów potwierdzających w aktach sprawy, aktach ZIJS i przesłanych aktach osobowych, innych dodatków do płacy, takich jak, np.: premie, dodatek za pracę w nadgodzinach, dodatek za pracę w niedziele i święta (oprócz wariantu 1) oraz w porze nocnej i inne dodatki, do których odwołujący się mógł być uprawniony ale nie ma na to dokumentów potwierdzających czy faktycznie otrzymywał takie wynagrodzenia i w jakich wysokościach.

Wynagrodzenie ubezpieczonego za okres pracy od 1968 r. do 1977 r. uzyskiwane w KWK (...) kształtowało się następująco (wariant I - ubezpieczony pracował jako cieśla, ślusarz i maszynista przez 3 niedziele w miesiącu).

Rok	Płaca podstawowa	Dodatek funkcyjny	Dodatek za pracę w niedziele i święta	Karta Górnika	Deputat węglowy	SUMA	Uwagi
1968	27 178	2 862		5 437,80	4 000	39 488	
1969	40 002	4 248		8 000,40	4 000	56 250,40	
1970	34 692	4 248		6 938,40	4 000	49 878,40	
1971	40 0242,72	4 248		8 048,54	4 400	56 939,26	
1972	37 283,28	4 248		7 456,66	4 400	53 387,94	
1973	30 741	3 696		5 865	4 400	44 702	
1974	30 600	3 672		8 415	4 400	47 087	
1975 (niżej)	38 700		4 644	19 350	4 400	90 651	
Styczeń	4 300		516	2 150	366,67	7 332,67	Za okres od października do grudnia zarobki wg pasków wynagrodzeń
Luty	4 300		4 300	2 150	366,67	7 332,67	
Marzec	4 300		4 300	2 150	366,67	7 332,67	
Kwiecień	4 300		4 300	2 150	366,67	7 332,67	
Maj	4 300		4 300	2 150	366,67	7 332,67	
Czerwiec	4 300		4 300	2 150	366,67	7 332,67	
Lipiec	4 300		4 300	2 150	366,67	7 332,67	

Sierpień	4 300		4 300	2 150	366,67	7 332,67	
Wrzesień	4 300		4 300	2 150	366,67	7 332,67	
październik						7 834,00	
Listopad						8 656,00	
grudzień						8 167,00	
1976 (niżej)	35 900		4 308	17 950	2 933,33	96 329,33	Za okres od stycznia do kwietnia zarobki wg pasków wynagrodzeń
Styczeń						8 676	
Luty						9 535	
Marzec						7 564	
Kwiecień						9 463	
Maj	4 300		516	2 150	366,67	7 332,67	
Czerwiec	4 300		516	2 150	366,67	7 332,67	
Lipiec	4 300		516	2 150	366,67	7 332,67	
Sierpień	4 600		552	2 300	366,67	7 818,67	
Wrzesień	4 600		552	2 300	366,67	7 818,67	
październik	4 600		552	2 300	366,67	7 818,67	
Listopad	4 600		552	2 300	366,67	7 818,67	
grudzień	4 600		552	2 300	366,67	7 818,67	

1977	53 700	3 000	6 444	26 850	4 400	94 394	
------	--------	-------	-------	--------	-------	--------	--

Wynagrodzenie ubezpieczonego za okres pracy od 1968 r. do 1977 r. uzyskiwane w KWK (...) kształtowało się następująco (wariant II - ubezpieczony pracował jako cieśla, ślusarz i maszynista, ale nie pracował w niedziele i święta).

Rok	Placa podstawowa	Dodatek funkcyjny	Karta Górnika	Deputat węglowy	SUMA	Uwagi
1968	27 178	2 862	5 437,80	4 000	36 636	
1969	40 002	4 248	8 000,40	4 000	52 002	
1970	34 692	4 248	6 938,40	4 000	45 630,40	
1971	40 0242,72	4 248	8 048,54	4 400	52 691,26	
1972	37 283,28	4 248	7 456,66	4 400	49 139,94	
1973	30 741	3 696	5 865	4 400	41 289,20	
1974	30 600	3 672	8 415	4 400	43 415	
1975 (niżej)	38 700		19 350	4 400	86 007	
Styczeń	4 300		2 150	366,67	6 816,67	Za okres od października do grudnia zarobki wg pasków wynagrodzeń
Luty	4 300		2 150	366,67	6 816,67	
Marzec	4 300		2 150	366,67	6 816,67	
Kwiecień	4 300		2 150	366,67	6 816,67	
Maj	4 300		2 150	366,67	6 816,67	

Czerwiec	4 300		2 150	366,67	6 816,67	
Lipiec	4 300		2 150	366,67	6 816,67	
Sierpień	4 300		2 150	366,67	6 816,67	
Wrzesień	4 300		2 150	366,67	6 816,67	
październik					7 834	
Listopad					8 656	
grudzień					8 167	
1976 (niżej)	35 900		17 950	2 933,33	92 021,33	Za okres od stycznia do kwietnia zarobki wg pasków wynagrodzeń
Styczeń					8 676	
Luty					9 535	
Marzec					7 564	
Kwiecień					9 463	
Maj	4 300		2 150	366,67	6 816,67	
Czerwiec	4 300		2 150	366,67	6 816,67	
Lipiec	4 300		2 150	366,67	6 816,67	
Sierpień	4 600		2 300	366,67	7 266,67	
Wrzesień	4 600		2 300	366,67	7 266,67	
październik	4 600		2 300	366,67	7 266,67	

Listopad	4 600		2 300	366,67	7 266,67	
grudzień	4 600		2 300	366,67	7 266,67	
1977	53 700	3 000	26 850	4 400	87 950	

Stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy (w %) za lata od 1960 do 1991 w wariantcie I kształtuje się następująco:

Lp.	za rok kalendarzowy	zarobki-dochód stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne (w zł)	kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłaszanego za rok kalendarzowy (w zł)	stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy (w %)
1	1960	22 629,92	18 720,00	120,89
2	1961	21 490,36	19 500,00	110,21
3	1962	27 272,20	20 160,00	135,28
4	1963	29 610,05	21 156,00	139,96
5	1964	30 839,53	21 792,00	141,52
6	1965	29 467,24	22 404,00	131,53
7	1966	32 704,95	23 208,00	140,92
8	1967	43 481,54	24 192,00	179,74
9	1968	39 488,80	25 272,00	156,26
10	1969	56 250,40	26 088,00	215,62
11	1970	49 878,40	26 820,00	185,97

12	1971	56 939,26	28 296,00	201,23
13	1972	53 387,94	30 108,00	177,32
14	1973	44 702,00	33 576,00	133,14
15	1974	47 087,00	38 220,00	123,20
16	1975	90 651,00	46 956,00	193,06
17	1976	96 329,33	51 372,00	187,51
18	1977	94 394,00	55 152,00	171,15
19	1978	124 346,00	58 644,00	212,04
20	1979	138 080,00	63 924,00	216,01
21	1980	177 933,00	72 480,00	245,49
22	1981	227 520,00	92 268,00	246,59
23	1982	403 184,00	139 572,00	288,87
24	1983	509 457,00	173 700,00	293,30
25	1984	748 948,00	202 056,00	370,66
26	1985	786 653,00	240 060,00	327,69
27	1986	973 627,00	289 140,00	336,73
28	1987	1 086 793,00	350 208,00	310,33
29	1988	1 794 376,00	637 080,00	281,66
30	1989	5 948 571,00	2 481 096,00	239,76
31	1990	28 676 379,00	12 355 644,00	232,09

32	1991	18 758 092,00	21 240 000,00	88,31
----	------	---------------	---------------	-------

Stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy (w %) za lata od 1960 do 1991 w wariantcie II kształtuje się następująco:

<i>Lp.</i>	<i>za rok kalendarzowy</i>	<i>zarobki-dochód stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne (w zł)</i>	<i>kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłaszanego za rok kalendarzowy (w zł)</i>	<i>stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy (w %)</i>
1	1960	22 629,92	18 720,00	120,89
2	1961	21 490,36	19 500,00	110,21
3	1962	27 272,20	20 160,00	135,28
4	1963	29 610,05	21 156,00	139,96
5	1964	30 839,53	21 792,00	141,52
6	1965	29 467,24	22 404,00	131,53
7	1966	32 704,95	23 208,00	140,92
8	1967	43 481,54	24 192,00	179,74
9	1968	36 626,80	25 272,00	144,93
10	1969	52 002,40	26 088,00	199,33
II	1970	45 630,40	26 820,00	170,14
12	1971	52 691,26	28 296,00	186,21
13	1972	49 139,94	30 108,00	163,21

14	1973	41 289,20	33 576,00	122,97
15	1974	43 415,00	38 220,00	113,59
16	1975	86 007,00	46 956,00	183,17
17	1976	92 021,33	51 372,00	179,13
18	1977	87 950,00	55 152,00	159,47
19	1978	124 346,00	58 644,00	212,04
20	1979	138 080,00	63 924,00	216,01
21	1980	177 933,00	72 480,00	245,49
22	1981	227 520,00	92 268,00	246,59
23	1982	403 184,00	139 572,00	288,87
24	1983	509 457,00	173 700,00	293,30
25	1984	748 948,00	202 056,00	370,66
26	1985	786 653,00	240 060,00	327,69
27	1986	973 627,00	289 140,00	336,73
28	1987	1 086 793,00	350 208,00	310,33
29	1988	1 794 376,00	637 080,00	281,66
30	1989	5 948 571,00	2 481 096,00	239,76
31	1990	28 676 379,00	12 355 644,00	232,09
32	1991	18 758 092,00	21 240 000,00	88,31

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru za najlepsze lata ubezpieczonego w okresie od 1960 r. do 1991 r. w wariantcie I kształtuje się w następujący sposób:

<i>Lp.</i>	<i>za rok kalendarzowy</i>	<i>zarobki-dochód stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne (w zł)</i>	<i>kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłaszanego za rok kalendarzowy (w zł)</i>	<i>stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy (w %)</i>
1	1967	43 481.54	24 192,00	179,74
2	1969	56 250.40	26 088,00	215,62
3	1970	49 878.40	26 820,00	185,97
4	1971	56 939.26	28 296,00	201,23
5	1975	90 651.00	46 956,00	193,06
6	1976	96 329.33	51 372,00	187,51
7	1978	124 346.00	58 644,00	212,04
8	1979	138 080.00	63 924,00	216,01
9	1980	177 933,00	72 480,00	245,49
10	1981	227 520,00	92 268,00	246,59
11	1982	403 184,00	139 572,00	288,87
12	1983	509 457,00	173 700,00	293,30
13	1984	748 948,00	202 056,00	370,66
14	1985	786 653,00	240 060,00	327,69

15	1986	973 627,00	289 140,00	336,73
16	1987	1 086 793,00	350 208,00	310,33
17	1988	1 794 376,00	637 080,00	281,66
18	1989	5 948 571,00	2 481 096,00	239,76
19	1990	28 676 379,00	12 355 644,00	232,09
20	1991	18 758 092,00	21 240 000,00	88,31
SUMA:	4 852,64			
Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury	242,63%			

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru za najlepsze lata ubezpieczonego w okresie od 1960r. do 1991 r. w wariantcie II kształtuje się w następujący sposób:

<i>Lp.</i>	<i>za rok kalendarzowy</i>	<i>zarobki-dochód stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne (w zł)</i>	<i>kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłaszanego za rok kalendarzowy (w zł)</i>	<i>stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy (w %)</i>
1	1967	43 481,54	24 192,00	179,74
2	1969	52 002,40	26 088,00	199,33
3	1970	45 630,40	26 820,00	170,14
4	1971	52 691,26	28 296,00	186,21
5	1975	86 007,00	46 956,00	183,17

6	1976	92 021,33	51 372,00	179,13
7	1978	124 346,00	58 644,00	212,04
8	1979	138 080,00	63 924,00	216,01
9	1980	177 933,00	72 480,00	245,49
10	1981	227 520,00	92 268,00	246,59
11	1982	403 184,00	139 572,00	288,87
12	1983	509 457,00	173 700,00	293,30
13	1984	748 948,00	202 056,00	370,66
14	1985	786 653,00	240 060,00	327,69
15	1986	973 627,00	289 140,00	336,73
16	1987	1 086 793,00	350 208,00	310,33
17	1988	1 794 376,00	637 080,00	281,66
18	1989	5 948 571,00	2 481 096,00	239,76
19	1990	28 676 379,00	12 355 644,00	232,09
20	1991	18 758 092,00	21 240 000,00	88,31
SUMA:	4 787,23			
Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury	239,36%			

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego, aktach osobowych ubezpieczonego, angaży (k.19), zeznań ubezpieczonego złożonych na rozprawie w dniu 27 września 2017

r. (k.21-22), opinii sądowej sporządzonej przez biegłego Z. T. z dnia 14 lutego 2018 r. (k.27-63) wraz z opinią uzupełniającą z dnia 21 stycznia 2019 r. (k.100-114) , pasków wynagrodzeń (k.73).

Sąd podzielił wnioski wynikające z opinii sądowych sporządzonych przez biegłego Z. T. (zwłaszcza opinii uzupełniającej), gdyż zostały one sporządzone w sposób spójny, logiczny i fachowy. Biegły w sposób precyzyjny odtworzył wynagrodzenie ubezpieczonego za okres nieudokumentowany mając na uwadze zgromadzoną w sprawie dokumentację oraz obowiązujące wówczas przepisy, w tym przepisy branżowe w dwóch wariantach, tj. z uwzględnieniem pracy ubezpieczonego przez 3 niedziele w miesiącu i bez tego czynnika. W związku z tym, że po sporządzeniu opinii głównej w dwóch wariantach (w I wariantcie wskaźnik wyniósł 241,84% a w II wariantcie – 238,14%) dostarczono nowy dowód w postaci pasków wynagrodzeń, to biegły sporządził opinię uzupełniającą, w której uwzględnił ten składnik, a odtworzone wynagrodzenie ubezpieczonego za lata 1975-1976 nieco wzrosło. We wszystkich tych opiniach biegły uwzględnił jedynie te składniki, co do których nie ma wątpliwości, iż ubezpieczony je otrzymywał, a więc wynagrodzenie zasadnicze, Kartę Górnika, dodatek funkcyjny, deputat węglowy oraz dodatek za pracę w niedzielę (wariant 1). Innych składników nie uwzględniono, bowiem nie ma dowodów na to, że ubezpieczony je otrzymywał. Ostatecznie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczony w opinii uzupełniającej, a więc z uwzględnieniem przedłożonych pasków wynagrodzeń okazał się nieco wyższy niż dotychczas obliczony i w wariantcie I wyniósł 242,63%, a w wariantcie II – 239,36%. Wskaźniki te okazały się również niższe od poprzednio ustalonego, który wyniósł 342,53%.

Zarzuty do opinii uzupełniającej przez ubezpieczonego są całkowicie bezzasadne. Ubezpieczony zarzucał biegłemu, iż ten w obliczeniach nie uwzględnił, że pracował on przez 1/3 miesiąca na każdą ze zmian i otrzymywał z tego tytułu dodatek. W związku z tym, Sąd zobowiązał ubezpieczonego do hipotetycznego obliczenia wskaźników wysokości podstawy wymiaru za lata 1986-1977 z uwzględnieniem podniesionego zarzutu. Obliczone za poszczególne lata wskaźniki wynosiły kolejno 182, 231,199,202,176,132,122,196,193 i 173. Niemniej jednak, nawet i jeżeli doszłoby do uwzględnienia tych obliczeń, to i tak wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie przekroczyłby 250%. W związku z tym, nawet i gdyby Sąd uwzględnił ten zarzut to i tak nie wpłynęłoby to na treść rozstrzygnięcia. Bezzasadny jest również wniosek ubezpieczonego sprowadzający się do konieczności uwzględnienia przez Sąd zarobków pracowników porównawczych. Wbrew twierdzeniom ubezpieczonego, w sprawach o przeliczenie emerytury na podstawie art. 110a czy 110 ustawy emerytalnej nie jest dopuszczalne odtwarzanie przez biegłego sądowego wynagrodzenia metodą porównawczą, tj. przy uwzględnieniu zarobków innych osób zatrudnionych na porównywalnym stanowisku, w porównywalnym okresie. Nie jest możliwe odtworzenie wynagrodzenia ubezpieczonego na podstawie akt innego pracownika. Podkreślić należy, że w sprawie, w której dokonuje się obliczenia wysokości emerytury, rzeczą sądu jest dokładne ustalenie wysokości wynagrodzenia otrzymywanego przez ubezpieczonego w danym okresie. Zarobki za poszczególne miesiące i wybrane lata kalendarzowe wskazane muszą być w sposób niebudzący wątpliwości w ściśle określonej kwotowo wysokości (por.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 6 sierpnia 2015r., sygn. akt III AUa 1878/14). Nie mogą one opierać się na wartościach hipotetycznych.

Sąd uznał materiał dowodowy za wiarygodny, kompletny i pozwalający na poczynienie ustaleń faktycznych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie. Zaskarżona decyzja okazała się prawidłowa.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia warunki do przeliczenia emerytury górniczej na podstawie art.110 lub 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2017.1383 j.t.).

Zgodnie z art. 110 ustawy emerytalnej wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki

na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Warunek posiadania wyższego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru nie jest wymagany od emeryta lub rencisty, który od dnia ustalenia prawa do świadczenia do dnia zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie świadczenia, w myśl ust. 1, nie pobrał świadczenia wskutek zawieszenia prawa do emerytury lub renty lub okres wymagany do ustalenia podstawy przypada w całości po przyznaniu prawa do świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wynosi co najmniej 130%.

Okres ostatnich 20 lat kalendarzowych, o których mowa w art. 15 ust. 1, obejmuje okres przypadający bezpośrednio przed rokiem, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia, z uwzględnieniem art. 176.

Zgodnie z art. 110a ustawy emerytalnej wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art.15, z uwzględnieniem art.110 ust.3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia:

- z kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie emerytury od przeliczonej podstawy,
- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia o ponowne ustalenie wysokości emerytury, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art.15 ust.5, jest wyższy niż 250%.

Ustalenie wysokości emerytury w sposób wskazany powyżej może nastąpić tylko raz.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga, by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu), a także zeznań świadków.

W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r., sygn. akt II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006r., sygn. akt I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257). Niemniej jednak zarobki za poszczególne lata muszą być wykazane w sposób niebudzący wątpliwości, w ściśle określonej kwotowo wysokości. Nie jest natomiast możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o hipotetyczne lub uśrednione wysokości zarobków. Zatem – jak już to wskazano wcześniej - kwestia pobieranego wynagrodzenia musi zostać udowodniona w sposób bezwzględny, a tylko dokumentacja stanowi precyzyjny dowód w zakresie wysokości wynagrodzenia w postępowaniu sądowym.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że nawet po odtworzeniu wynagrodzenia ubezpieczonego za okres nieudokumentowany i ponownym obliczeniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, nie przekroczył on wymaganych 250%. Biegły sądowy sporządził opinie w dwóch wariantach, z uwzględnieniem pracy ubezpieczonego przed 3 niedziele w miesiącu i bez tego czynnika. Do obliczeń uwzględniono tylko pewne składniki wynagrodzenia, które otrzymywał ubezpieczony, także i wynagrodzenie wynikające z przedłożonych pasków wynagrodzeń. Niemniej jednak obliczone wskaźniki w podzielonych przez Sąd opiniach uzupełniających wyniosły kolejno 242,63% i 239,36%.

Reasumując, skoro wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest niższy niż 250%, to ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury z zastosowaniem art.110a ustawy emerytalnej.

Wskazać również należy, że zaskarżona decyzja obejmowała także rozstrzygnięcie w zakresie przeliczenia emerytury na podstawie art. 110 ustawy emerytalnej. Aby przeliczenie emerytury w oparciu ten przepis było możliwe, nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru musiałby przekraczać dotychczasowy, który wynosi 342,53 %, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

W związku z powyższym, Sąd oddalił odwołanie ubezpieczonego jako bezzasadne, zgodnie z art. 477¹⁴§1 kpc. Ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do przeliczenia emerytury na zasadach przewidzianych w art. 110 i 110a ustawy emerytalnej.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater